

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Název projektu	Šablony v SZŠ Příbram
Registrační číslo	CZ.1.07/1.5.003/34.0933
Název materiálu	<i>Práce s texty – výchova ke čtenářství</i> VY_32_INOVACE_CJ.3.15 P.Šabach – Občanský průkaz
Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura
Tematický okruh	Současná česká literatura
Autor	Mgr. Alena Šimůnková
Škola	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Datum vyhotovení	březen 2014
Datum a místo ověření	13. 3. 2014 - obor Zdravotnické lyceum, třída 4.ZL
Anotace	Materiál je určen pro žáky 4. ročníků středních škol při probírání nejnovější české literatury v rámci seznámení žáků se současnými autory. Slouží především k samostatné práci s textem – úryvkem z daného díla. Žáci se blíže seznámí s dílem tohoto autora, který vstoupil do literatury v 2. polovině 80. let 20. stol., ale prosadil se hlavně po roce 1989, a jehož mnohá díla byla zfilmována. Literární část je propojena s částí gramatickou. Zde si žáci zopakují a procvičí i větné členy, slovní druhy a lexikální prostředky.
Metodický pokyn	Aktivita – pracovní list – přímá práce žáků – cca 30 min. Lze doplnit k výkladu o autorovi, případně jako opakování.

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRACOVNÍ LIST

Petr Šabach – Občanský průkaz

VÝCHOZÍ TEXT:

Během noci sem přiváděli další a další a takhle to šlo až do rána. Okna byly utemlovaný, bylo to k zalknutí a několik lidí v tom dusnu omdlelo, ale policajti to naprosto ignorovali a ožili prakticky jenom jednou, a to když se najednou odkudsi anglicky ozval hlas, kterej žádal o otevření okna s naléhavým „Plíz“ na konci věty. Jen jak to policajti zaslechli, prodrali se k němu, vytáhli si ho stranou a přestali do něj bušit, až když zůstal ležet bez hnutí na podlaze.

Ráno přišla čerstvá policejní směna s nějakýma lejstrama a stoupli si ke dveřím, ale k jinejm než k těm, kterýma sem lidi vodili. Ze všech jmen, který to ráno policajti vyvolávali, si Charlie zapamatoval jen Adam Brown, protože to museli zařvat asi pětkrát, než se ten zbitej kluk s anglosaskou hlavou dovítí, že se asi jedná o něj. Předstoupil před ně a pokusil se o kratší řeč ve smyslu: „Žádám o spojení s britskou ambasádou,“ nebo něco podobnýho, ale to už ho šoupli i s tou jeho stížností za ty tajemný dveře a pak bylo chvíli ticho a pak zase řev a takhle tam strkali lidi, co je četli na seznamu, a pokračovalo to jeden za druhým, naprosto bez rozdílu, urostlej chlap nebo křehká holka, všechno jedno, za dveře a řev, a teprve když se ozvalo Charlieho jméno, tak měl možnost přijít týhle záhadě na kloub a je snad zbytečný dodávat, že o to nestál ani trošičku, protože tušil, že bude znovu bit, a jakmile prošel těma dveřma, tak mu došlo, že tušil správně.

OTÁZKY A ÚKOLY K TEXTU:

- 1) V jaké době se zřejmě děj odehrává? Říká vám něco tzv. pendrekový zákon?
- 2) Charakterizujte jazykovou stránku textu – autorský styl
- 3) Utvořte **synonymum** ke slovu *lejstro*, **antonymum** ke slovu *urostlej*
- 4) Vyhledejte v textu **frazém** a objasněte jej
- 5) Vyhledejte podstatné jméno **pomnožné**.
- 6) V 1. odstavci textu vyhledejte **příslovce** a určete jejich druh.
- 7) V souvětí *Okna byly utemlovaný* vyhledejte **přísudky** a určete jejich druh

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŘEŠENÍ:

1) Tzv. pendrekový zákon- zákon ze dne **ze dne 22. srpna 1969**

o některých přechodných opatřeních nutných k upevnění a k ochraně obyvatelstva

Kdo se po nabytí účinností tohoto zákonného opatření

– účastní akce narušující veřejný pořádek, kdo k takové akci vyzývá nebo ji podporuje, kdo neuposlechne výzvy veřejného činitele k zachování veřejného pořádku nebo kdo k takovému neuposlechnutí jiného vybízí,

– kdo odpírá plnit povinnosti vyplývající z jeho služebního postavení nebo pracovního zařazení a ztěžuje tak úsilí o udržení veřejného pořádku či nerušeného chodu pracoviště nebo kdo jiného k takovému neplnění povinností vybízí, bude potrestán, pokud nejde o trestní čin, pro přešůpek odnětím svobody až do tří měsíců nebo peněžitým trestem až do 5000,- Kčs nebo oběma těmito tresty. <http://www.koncelik.eu/pendrekovy-zakon-99-1969/>

- zde ukázáno, jak policie postupovala proti shromáždění, kam se zapletl i jeden z hrdinů

- 2) Nespisovné prostředky převažují, dlouhá souvětí, rychlý spád děje
- 3) *Lejstro* – spis, *urostlej* – malý, drobný
- 4) *přijít týhle záhadě na kloub* – dozvědět se pravdu o něčem, jak to bylo...
- 5) *dveře*
- 6) *sem* – místa, *takhle* – způsobu, *až* – míry, *naprosto* – míry, *prakticky* – způsobu, *jednou* – míry, *najednou* – míry, *odkudsi* – místa, *anglicky* – způsobu, *jen* – času, *stranou* – místa
- 7) *byly utemlovaný* – přísudek jmenný se sponou, *bylo k zalknutí* – jmenný se sponou, *omdlelo, ignorovali, ožili, ozval, žádal* - slovesný

Použité zdroje:

ŠABACH, Petr. *Občanský průkaz*. 2. vydání. Praha: Paseka, 2006. 179 s. ISBN 80-7185-817-X

<http://www.koncelik.eu/pendrekovy-zakon-99-1969/>

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autorky.

